

Kohn Jenő És Gizella

Ezen a fényképen édesanyám, Gizella és édesapám, Jenő van 1930-ban, Aradon.

Édesapám és édesanyám közvetítőn keresztül ismerkedtek meg. Édesapámat, aki kereskedő volt, bemutatták édesanyámnak, aki pénztárosnő volt Kisjenőben, találkoztak, és létrejött a házasság. A házasság megrendezett volt, mert ez volt a szokás a zsidóknál, de mivel felnőtt, ítélőképes emberek voltak, elhatározták, hogy együtt alapítanak családot. 1926-ban házasodtak össze. A házasságkötésre [Boros]Sebesen került sor, mivel édesapám odavalósi volt. Zsinagógában keltek egybe, majd Béltre költöztek, mert ott találtak munkát. Az édesanyám háziasszony volt -- minket nevelt. Édesapám kereskedőként dolgozott. Neológ zsidó volt.

Bélen vegyesboltot és szövetáru-kereskedést nyitottak. A gyerekkori ház a sarkon volt, szemben a katolikus templommal. Volt három szobánk, konyhánk, éléskamránk, az üzlet és egy nagyon szép udvar virágokkal, amelyekkel édesanyám foglalkozott. Volt két nem zsidó szolgálónk is, az egyikük a konyhában tevékenykedett, a másik pedig ránk vigyázott. Emlékszem, hogy az utolsó bútor, amelyet beszereztünk, diófából volt, rendelésre készült -- ez volt az utolsó beszerzés, 1937 körül. Amikor nagymama hozzánk költözött, már megvolt. Kézi szövésű szőnyegek voltak, az édesanyám készítette őket. Még ma is van egypár, az édesanyám által készített holmim. Fával fűtöttünk -- a szobákban csempekályhák voltak. Otthon nem volt kertünk, állatokat sem tartottunk, csak virágaink voltak.

A bolt nagyon jól ment. Az elején Schwartz nagybácsi kezkeskedett értük, majd megkapták a fizetésből a részüket; 1940-ig sikerült megszabadulniuk az adósságoktól, és vettek Aradon egy házat. Az elején albérlők laktak a házban, majd az evakuálás idején államosították [azaz az Antonescu-rezsim elkobozta]. Édesapám nagyon jól haladt, mert nagyon sokat dolgozott. Emlékszem, akkoriban a parasztok hajnali négy-öt órakor mentek ki a mezőre, és nem zavartatták magukat, ilyen korán is bezörgettek az ablakon, ha cukorra vagy kenyérre vagy cigarettára volt szükségük. Édesapám még egy doboz cigaretta miatt is felkelt, és kiszolgáltatta őket -- sokszor akár pénz nélkül is. A vásárlókért harc folyt, és ez aztán megtérült, mert anyagi szempontból valóban sikeres lett. Tizennégy év során haladtak, talpra álltak, és szert tettek olyan értékekre, amelyek aztán segítették őket a megélhetésben, az 1940-es években.